

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Факультет ПСИХОЛОГІЇ

Кафедра Педагогіки та корекційної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

_____ (проф. Чернецький С. О.)

“ _____ ” _____ 2015 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІІІ 3.14 Образотворча діяльність з методикою

напрямок підготовки 6.010105 Корекційна освіта

спеціальність _____
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____
(назва спеціалізації)

факультет/центр Психології _____
(назва факультету/центру)

Дніпропетровськ – 2015 рік

Робоча програма дисципліни «Образотворча діяльність з методикою»

для студентів за напрямом підготовки 6.010105 Корекційна освіта

„09” червня 2015 року – 10 с.

Розробник: Ніколенко Л.М., канд. пед. наук, доцент кафедри педагогіки та корекційної освіти

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та корекційної освіти

Протокол від „16” червня 2015 року № 17

Зав. кафедри педагогіки та корекційної освіти

_____ (проф. Гладуш В.А.)

“ _____ ” _____ 2015 року

Схвалено науково-методичною комісією за напрямом підготовки
6.010105 Корекційна освіта

Протокол від. „09” червня 2015 року № 10

Голова _____ (проф. Гладуш В.А.)

“ _____ ” _____ 2015 року

Схвалено Вченою радою факультету Психології

Протокол від. „30” червня 2015 року № 11

Голова _____ (доц. Волков Д.С.)

“ _____ ” _____ 2015 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –2	Галузь знань 0101 Педагогічні науки	Нормативна	
	Напрямок підготовки 6.010105 Корекційна освіта		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): _____	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (к-ть годин)		Семестр	
Загальна кількість годин - 72		6-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		18 год.	
		Практичні, семінарські	
		16 год.	
		Лабораторні	
		-	
		Самостійна робота	
38 год.			
Індивідуальні завдання:			
-			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання –1/1

для заочної форми навчання -

2. Мета та завдання дисципліни

Мета викладання дисципліни „Образотворча діяльність з методикою” полягає у формуванні системи знань, умінь та навичок навчання й виховання учнів з особливостями індивідуального розвитку, формуванні у студентів професійних компетенцій з методики викладання образотворчого мистецтва у спеціальній школі для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.

Завдання вивчення дисципліни „Образотворча діяльність з методикою”:

1. формувати у студентів знання з теоретичних питань методики викладання образотворчого мистецтва, культуру методичного мислення;
2. ознайомити з комплексом знань про методику викладання образотворчого мистецтва, вмістом програми з образотворчого мистецтва, з особливостями здійснення процесу навчання відповідно до освітньої програми та реалізацією особистісно-орієнтованого підходу до навчання дітей з порушеннями інтелектуального розвитку;
3. формувати уміння та навички розробки і реалізації на практиці конспектів уроків образотворчого мистецтва;
4. ознайомити з ефективними шляхами впливу на корекцію і розвиток особистості;
5. удосконалювати уміння і навички аргументованого обґрунтування практичного використання теоретичних положень методики викладання ручної образотворчого мистецтва у спеціальній школі для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку;
6. формувати професійно-педагогічну позицію, потребу у самовдосконаленні;
7. формувати освічену, творчу особистість майбутнього фахівця.

У результаті вивчення дисципліни фахівець повинен *знати*:

- специфіку предмета, цілі, завдання навчання дітей з порушеннями інтелектуального розвитку;
- принципи, методи, прийоми організаційні форми, коректувальну спрямованість уроків образотворчого мистецтва;
- актуальні технології навчання образотворчому мистецтву, у тому числі ІКТ;
- рушійні сили і закономірності розвитку особистості;
- вікові та індивідуальні особливості дітей з порушеннями інтелектуального розвитку;
- методи стимулювання учнів до активної роботи;
- особливості ефективного застосування спеціальних методів навчання образотворчому мистецтву дітей з порушеннями інтелектуального розвитку;
- систему професійно важливих якостей корекційного педагога.

У результаті вивчення дисципліни підготовлений фахівець повинен *вміти*:

- застосовувати отримані теоретичні загальнопрофесійні знання як базові при освоєнні дисциплін і компетенцій профільної підготовки;
- використовувати у професійній діяльності інформаційні і комунікаційні технології для вирішення різного виду професійних завдань при роботі з дітьми, що мають порушення інтелектуального розвитку;
- проектувати педагогічний процес, орієнтований на вирішення сучасних завдань конкретного освітнього рівня, конкретної освітньої установи, конкретної освітньої програми, практичної сфери, навчальної ситуації на основі використання методів педагогічної та психологічної діагностики, теорії педагогічного проектування;
- приймати рішення, передбачувати результат, поєднувати завдання навчання і корекції розвитку особистості учня з урахуванням психічних можливостей;
- застосовувати методи і засоби навчальної роботи для досягнення учнями найкращих успіхів в умовах диференціації;
- вибирати найраціональніші види навчальної роботи для всіх і кожного;
- самоаналізувати педагогічні дії;
- бачити і розуміти особистість учня, колектив, проникати у приховані резерви розвитку дитини і колективу;
- створювати атмосферу взаємної довіри, поваги, допомоги, співробітництва та співтворчості;
- дотримуватись у своїй діяльності професійно-педагогічних етичних норм;
- попереджати й знаходити ефективні варіанти розв'язання педагогічних конфліктів.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи курсу «Образотворча діяльність з методикою викладання»

Тема1. Предмет, мета, завдання, зміст та психолого-педагогічні основи курсу «Образотворче мистецтво з методикою викладання».

Тема2. Історичний огляд методів навчання образотворчому мистецтву.

Тема3. Урок образотворчого мистецтва у спеціальній школі для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. Структура уроку.

Тема4. Види образотворчої діяльності та їх значення для навчання, виховання і розвитку молодших школярів з порушеннями інтелекту.

Змістовий модуль 2. Основи методики навчання образотворчій діяльності дітей із порушеннями інтелектуального розвитку

Тема 5. Дитячий малюнок, його особливості. Основні етапи розвитку дитячого малюнка.

Тема 6. Композиція натюрморту. Виконання натюрморту в молодшій школі.

Тема 7. Методика проведення уроку за темою «Пейзаж». Поняття про лінійну та повітряну перспективу. Виконання пейзажу в молодшій школі.

Тема 8. Методика виконання скульптурної композиції. Метод ліплення з цілого шматка матеріалу (шляхом витягування). Метод відшаровування зайвого матеріалу.

Тема 9. Колективна робота на уроках образотворчого мистецтва. Сутність проведення колективної роботи. Методика проведення уроку з образотворчого мистецтва, побудованого на колективній творчості учнів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	Усього	у тому числі					усьог	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		о	л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи курсу «Образотворча діяльність з методикою»													
Тема1. Предмет, мета, завдання, зміст та психолого-педагогічні основи курсу «Образотворча діяльність з методикою»	6	2		-		4							
Тема 2. Історичний огляд методів навчання образотворчому мистецтву	9	2	2			5							
Тема 3. Урок образотворчого мистецтва у спеціальній школі для дітей з порушеннями	8	2	2			4							

інтелектуального розвитку. Структура уроку												
Тема 4. Види образотворчої діяльності та їх значення для навчання, виховання і розвитку молодших школярів з порушеннями інтелекту	9	2	2			5						
Разом за змістовим модулем 1.	32	8	6			18						
Змістовий модуль 2. Основи методики навчання образотворчій діяльності дітей із порушеннями інтелектуального розвитку												
Тема 5. Дитячий малюнок, його особливості. Основні етапи розвитку дитячого малюнка	8	2	2			4						
Тема 6. Композиція натюрморту. Виконання натюрморту в молодшій школі	8	2	2			4						
Тема 7. Методика проведення уроку за темою «Пейзаж»	8	2	2			4						
Тема 8. Методика виконання скульптурної композиції	8	2	2			4						
Тема 9. Колективна робота на уроках образотворчого мистецтва	8	2	2			4						
Разом за змістовим модулем 2.	40	10	10			20						
Усього годин	72	18	16			56						

5. Теми семінарських занять не передбачено

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1-й змістовний модуль		
1	Аналіз програми образотворчого мистецтва спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з помірною розумовою відсталістю. Співвідношення навчання, корекції і творчості в розвитку образотворчих здібностей в змісті варіативних програм.	2
2	Поєднання різних методів і прийомів навчання, вибір їх в залежності від мети,	2

	конкретних завдань уроку, віку та досвіду молодших школярів.	
3	Структура уроку з образотворчого мистецтва. Особливості організації образотворчої діяльності учнів на уроці	2
4	Самостійна образотворча діяльність як засіб самовираження і самореалізації дітей в різних видах образотворчої діяльності	2
2-й змістовний модуль		
5	Програмні завдання, зміст і методика навчання учнів предметного малювання. Збагачення сенсорного досвіду учнів – основа навчання предметного малювання	2
6	Особливості сюжетно-тематичного малюнка. Види сюжетно-тематичного малювання. Завдання, зміст і методика навчання сюжетно-тематичного малювання у 1-4 класах. Використання традиційних і нетрадиційних технік виконання сюжетного малюнка	2
7	Завдання ознайомлення молодших школярів з творами декоративно-прикладного мистецтва. Форми, методи та прийоми роботи по ознайомленню учнів з ДПМ. Завдання, зміст, методика навчання декоративного малювання в 1-4 класах	2
8	Опанування учнями нетрадиційними техніками образотворчого мистецтва	2
ВСЬОГО:		16

7. Теми лабораторних занять не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Вид самост. роботи
1-й змістовний модуль			
1	Художня культура. Сутність та класифікація видів мистецтв	4	Схема або таблиця
2	Аналіз програм з образотворчого мистецтва. Принципи побудови програм початкової освіти	5	Письмовий аналіз програм
3	Гігієнічні та естетичні вимоги до проведення уроку в початкових класах. Підготовка вчителя до уроку. Особливості організації уроку образотворчого мистецтва.	4	Конспект
4	Скласти конспект уроку (клас і розділ програми – на вибір студента)	5	Сценарій уроку
2-й змістовний модуль			
5	Підготуватися до проведення однієї з форм роботи по ознайомленню дітей з живописом.	4	Опис проведення
6	Розробити фрагмент уроку (педагогічне малювання) з декоративно-прикладного мистецтва, підготуватися до його проведення	4	Розробка фрагменту уроку
7	Розробити конспект уроку з образотворчого мистецтва з використанням колективної роботи.	4	Сценарій уроку
8	Підготуватися до проведення практичної роботи з нетрадиційної техніки малювання (на вибір студента)	4	Опис проведення
9	Дитяча картинна галерея. Критерії оцінювання робіт школярів молодшого віку.	4	Конспект
ВСЬОГО:		38	

9. Індивідуальні завдання

Не передбачені

10. Методи навчання

Словесні (лекція, розповідь, бесіда, дискусія, пояснення, інструктаж);
Наочні (демонстрація, ілюстрація);
Практичні (самостійна робота, індивідуальна робота, робота в групах);
Проблемні (проблемне викладання, частково-пошукове, дослідне навчання);
Інтерактивні (проблемна лекція, лекція-презентація, ділова гра, мозковий штурм, використання мультимедійних технологій та ін.)

11. Методи контролю

Практична контрольна перевірка (синтезована – узагальнена перевірка знань, умінь, навичок);
Тестовий метод;
Підсумковий контроль;
Взаємоконтроль;
Самоконтроль;
Самооцінка.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

		Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	100
40	60	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
0-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	F*	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

* оцінка F виставляється тільки за результатами складання заборгованості комісії

13. Методичне забезпечення

1. Коррекционная педагогика и специальная психология: Словарь: Учебное пособие/ Сост. Н.В. Ново творцева. – 4-е изд., пере раб. и доп. – СПб.:КАРО, 2006. – 144 с.

2. Настольная книга педагога-дефектолога/ Т.Б. Елифанцева и др. – Изд. 3-е – Ростов н/Д:Феникс, 2007. – 576 с. – (Сердце отдаю детям)
3. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти.
4. Довідник учителя художньо-естетичного циклу в запитаннях та відповідях / Упоряд. М.С. Демчишин. – Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2006. – 608 с.

14. Рекомендована література

Основна

1. Кардашов В.М. Теорія і методика викладання образотворчого мистецтва: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2007. – 296 с.
2. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Вища шк., 2002. – 190 с.: іл.
3. Методика навчання мистецтва у початковій школі: Посібник для вчителів / Л.М.Масол, О.В.Гайдамака, Е.В.Белкіна, О.В.Калініченко, І.В.Руденко. – Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2006. – 256 с.
4. Сокольникова Н.М. Изобразительное искусство и методика его преподавания в начальной школе: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений. – 2-е изд., стереотип. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 368 с., 12 л. ил.
5. Шарко В.Д. Сучасний урок: Технологічний аспект / Посібник для вчителів і студентів. – К.: СПД Богданова А.М., 2007. – 220 с.

Додаткова

1. Калуська Л.В. Ремесла українського народу: Методичний посібник для вихователів дошкільних закладів. - Харків: Ранок-НТ, 2007.
2. Кириченко Н.Т. Сюжетне малювання в дитячому садку. - К., 1986.
3. Комарова Т.С. Образотворча діяльність в дитячому садку, - К., 2007
4. Котляр В.П. Основи образотворчого мистецтва і методика художнього виховання дітей: Навчальний посібник.– К.: Кондор, 2006. 200 с.
5. Масол Л. Методика навчання мистецтва в основній школі: Методичний посібник для вчителів / Людмила Масол. – К.: Шк. світ, 2012. – 128 с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
6. Підкуганна Г.О. Дитяча творчість. Програма та методичні рекомендації з художнього розвитку дітей дошкільного віку. – К., 2001.
7. Ростовцев Н.Н. Методика преподавания изобразительного искусства в школе. Учеб. пособие для студентов худож.-граф. фак. пед. ин-тов. – М., «Просвещение», 1974. – 246 с. с ил.
8. Сакулина Н.П. Изобразительная деятельность в детском саду. – М., 2005.
9. Сухорукова Г.В. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі. – К., 2010
10. Янушко О.А. Аплікація з дітьми старшого дошкільного віку. – Ранок, 2007.

15. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека НПУ імені М.П. Драгоманова - www.npu.edu.ua (elib@npu.edu.ua)
2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: URL: <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=laws/education/prof> – Загол. з екрана.
3. Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=laws/education/prof-tech/6/0001> – Загол. з екрана.
4. Національна доктрина розвитку освіти в Україні. [Електронний ресурс] / Спосіб доступу: <http://ocvita.in.ua/index.php?option>. Загол. з екрана.

16. Структура рейтингової системи оцінювання дисципліни

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Кафедра педагогіки та корекційної освіти

*Дисципліна: «Образотворче мистецтво з методикою»**Академічна група: ДК-13-1,2***Навчальний рік: 2015-2016****Семестр: 6-й****Елементи контролю за 1 змістовим модулем: (40 балів)**

1. Підготовка до практичних занять:
участь в обговоренні проблемних питань, виконання завдань практичного характеру – **3 б.**
 2. Самостійна робота:
підготовка фрагменту конспекту уроку, виконання творчого завдання – **7 б.**
- Максимальна кількість балів – **10**. Кількість тем – **4**. Усього – **40 б.**

Елементи контролю за 2 змістовим модулем: (60 балів)

1. Підготовка до практичних занять:
участь в обговоренні проблемних питань, виконання завдань практичного характеру – **4 б.**
 2. Самостійна робота:
підготовка фрагменту конспекту уроку, виконання творчого завдання – **8 б.**
- Максимальна кількість балів – **12**. Кількість тем – **5**. Усього – **60 б.**

Разом - **100** балів.

ТЕРМІН СКЛАДАННЯ : 16-й ТИЖДЕНЬ

ТЕРМІН ПЕРЕСКЛАДАННЯ: 17-й ТИЖДЕНЬ

Доцент

Ніколенко Л.М.

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та корекційної освіти
від 16 червня 2015р., протокол № 17

Завідувач кафедри педагогіки та корекційної освіти

В.А. Гладуш